

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control,
Ministry of Public Health.

ประจำสัปดาห์

ISSN 0859-547X

<http://epid.moph.go.th/>

ปีที่ ๓๔ : ฉบับที่ ๕๒ : ๒ มกราคม ๒๕๔๗, Volume 34 : Number 52 : January 2, 2004

วิสัยทัศน์

กรมควบคุมโรค “ เป็นผู้นำด้านวิชาการและเทคโนโลยีการป้องกันและควบคุมโรคในประเทศและระดับนานาชาติ ”

สำนักงานระบาดวิทยา “ ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากล ในด้านมาตรฐานงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายในและนานาชาติ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ”

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและการควบคุมป้องกันโรค โปรดช่วยกันตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องและส่งให้ทันตามกำหนดเวลา (ภายในเช้าวันอังคาร)

สัปดาห์ที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	34	44	47	50	59	55	57	62	49	69	63	65	61	61	59	60	66	65	66	69	67	63	66	69	70	64

สัปดาห์ที่	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	66	64	65	61	68	64	66	68	63	66	68	63	64	61	62	64	66	63	67	66	68	68	71	68	47	57

สัปดาห์ที่ 52 วันที่ 21 – 27 ธันวาคม พ.ศ. 2546

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา
สัปดาห์ที่ 52 ส่งทันเวลา 57 จังหวัด
ปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทย

ส่งข้อมูลทันเวลาสัปดาห์นี้ 57 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 75

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 52 ระหว่างวันที่ 21 – 27 ธันวาคม พ.ศ. 2546

สำนักงานระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. Food poisoning (อาหารเป็นพิษ)

จากข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันเสาร์ที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2546 เสนอข่าวอาหารเป็นพิษ ในกลุ่มครู และนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนบ้านคลองหลวง ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ไปเข้าค่ายที่รีสอร์ทแห่งหนึ่ง ในอำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยเดินทางเข้าพักตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2546 จากรายงานการสอบสวนโรค

- สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 52 975
ระหว่าง วันที่ 21 – 27 ธันวาคม พ.ศ. 2546
- การบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งของ 977
เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในช่วง 6 เดือนแรก
ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546
- รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค 980
จากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2546
- ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วน 983
สัปดาห์ที่ 52, ระหว่างวันที่ 21–27 ธันวาคม พ.ศ. 2546
- ข้อมูลรายงานโรคไข้เลือดออกจากแบบรายงาน E.2 988
สัปดาห์ที่ 52, ระหว่างวันที่ 21–27 ธันวาคม พ.ศ. 2546
- แกไขข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 990
จากบัตรรายงาน 506
- ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจาก 991
บัตรรายงาน 506 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546

เบื้องต้นของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง พบว่า ในวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ครูและนักเรียนมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง แน่นหน้าอก ถ่ายเหลว เป็นตะคริว เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลระยอง 107 ราย โรงพยาบาลแกลง 7 ราย รวม 114 ราย จำแนกเป็นเพศชาย 53 ราย หญิง 61 ราย เป็นผู้ป่วยนอก 95 ราย ผู้ป่วยใน 19 ราย (สำหรับผู้ป่วยใน แพทย์รอดูอาการประมาณ 8 ชั่วโมง ก็จำหน่ายกลับบ้าน) ในจำนวนนี้เป็นนักเรียน 111 ราย (อายุ 11 – 13 ปี) ครู 3 ราย จากนักเรียนทั้งหมด 213 คน ครู 23 คน

เมื่อทำการศึกษาประวัติผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา 114 ราย พบว่า ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2546 เวลา 19.00 น. และผู้ป่วยรายต่อมาเริ่มป่วย ประมาณ 8.00 น. วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 เวลาที่พบผู้ป่วยมากที่สุดได้แก่ เวลา 9.00 น. วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 จำนวน 82 ราย รายสุดท้าย เวลา 12.00 น. โดยผู้ป่วยมาด้วยอาการปวดท้อง ร้อยละ 76.3 คลื่นไส้ อาเจียน ร้อยละ 62.3 แน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก เวียนศีรษะ ร้อยละ 39.5 ถ่ายเหลว เป็นตะคริว ร้อยละ 7.9 เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ป่วยรายแรกอาจจะไม่ได้เกิดจากแหล่งโรคเดียวกันกับผู้ป่วยรายอื่น ๆ

ดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหาร 24 ตัวอย่าง ได้แก่ เครื่องปรุงรส (น้ำปลา ผงชูรส น้ำตาลทราย) วัตถุดิบที่เหลือในตู้เย็น ได้แก่ ผัก หมูสด ปลา ปูสด ปูแห้ง ของแห้ง ได้แก่ ผงวุ้น ถั่วเหลืองแห้ง อาหารที่ปรุงแล้ว ได้แก่ น้ำเต้าหู้ และข้าวผัดไก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชลบุรี ผลการตรวจไม่พบสารพิษ

เก็บอาเจียนของผู้ป่วย 3 ตัวอย่าง ตรวจที่โรงพยาบาลระยอง พบเชื้อ *Staphylococcus aureus* จำนวน 1 ตัวอย่าง จากการสอบสวน พบว่า ผู้ปรุงอาหารและผู้เสิร์ฟอาหาร จำนวน 4 คน มีแผลที่มือ 3 คน เล็บดำมีเชื้อรา 1 คน ได้ swab แผลที่มือ ตรวจ 9 ตัวอย่าง ไม่พบเชื้อ (เก็บตัวอย่างหลังจากเช็ด Alcohol แล้ว)

สาเหตุและอาหารที่สงสัยว่าจะทำให้เกิดการระบาดในครั้งนี้ไม่ชัดเจน เนื่องจากอาหารที่รับประทานไม่ได้ส่งตรวจ ตรวจเฉพาะวัตถุดิบที่เหลืออยู่ และพบเชื้อ *Staphylococcus aureus* ในอาเจียนผู้ป่วย 1 ตัวอย่างจาก 3 ตัวอย่าง จากอาการและระยะฟักตัว เข้าได้กับอาการของสารพิษของเชื้อ *Staphylococcus aureus* ซึ่งอาจปนเปื้อนมากับผู้ประกอบอาหารและผู้เสิร์ฟอาหารที่มีแผลพุพองที่มือ ระยะฟักตัวสั้นที่สุด 30 นาที – 1 ชั่วโมง ระยะฟักตัวนานที่สุด 5 ชั่วโมง เฉลี่ย 2 ชั่วโมง

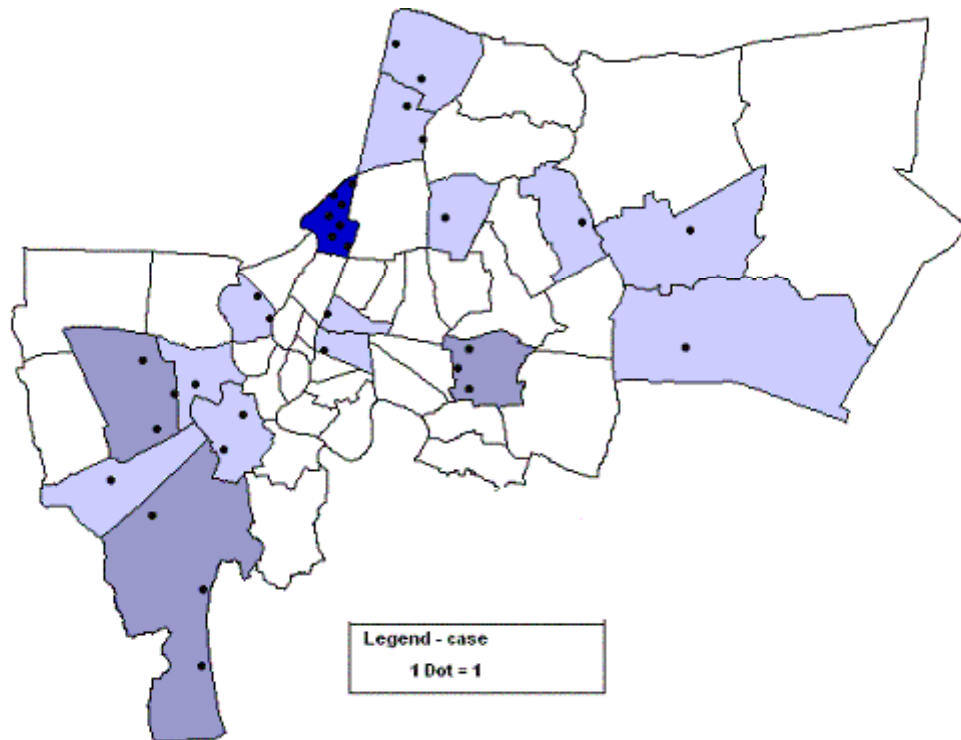
2. Severe diarrhoea (โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง)

ได้รับรายงานจากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เพิ่มจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 6 ราย ตรวจพบเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Inaba ผู้ป่วยอายุ 5 เดือน, 1 ปี 6 เดือน, 2 ปี, 6 ปี, 35 ปี และ 48 ปี จำแนกเป็นเพศชาย 5 ราย หญิง 1 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช 2 ราย โรงพยาบาลตากสิน นพรัตน์ราชธานี หัวเฉียว สถาบันบำราศนราดูร แห่งละ 1 ราย โดยมีวันเริ่มป่วย ตั้งแต่วันที่ 8 – 20 ธันวาคม พ.ศ. 2546 กระจายอยู่ใน 6 เขต ๆ ละ 1 ราย ได้แก่ บางซื่อ บางขุนเทียน ปทุมวัน จอมทอง คันนายาว และบางแค

การสอบสวนและควบคุมโรค ทางสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้แจ้งให้ศูนย์บริการสาธารณสุขที่รับผิดชอบในแต่ละเขต ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรค ซึ่งการสอบสวนโรคในเบื้องต้นจำนวน 5 ราย ไม่พบความเชื่อมโยงกันในแต่ละราย และไม่สามารถระบุแหล่งโรคที่ชัดเจนได้

ในช่วง สัปดาห์ที่ 45 – 52 (31 ตุลาคม – 28 ธันวาคม พ.ศ. 2546) สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง จากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดยตรวจพบเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Inaba จำนวน 34 ราย กระจายอยู่ใน 18 เขต โดยพบผู้ป่วยกระจายเขตละ 1 – 7 ราย และพบผู้ป่วยมากที่สุดที่เขตบางซื่อ จำนวน 7 ราย (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยอุจจาระร่วงอย่างแรง กรุงเทพมหานคร
ที่มีวันเริ่มป่วยตั้งแต่สัปดาห์ที่ 45 – 52 (31 ตุลาคม – 28 ธันวาคม พ.ศ. 2546)

รายงานโดย ลัดดา ลิขิตยักรวรา และอูบรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล
กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

**การบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
ในช่วง 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546**

ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ได้เก็บข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุ ถูกพิษ ถูกทำร้าย และทำร้ายตนเอง ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในภาคต่าง ๆ และกรุงเทพมหานคร ในที่นี้ ผู้บาดเจ็บรุนแรงหมายถึง ผู้บาดเจ็บที่ 1). เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล หรือ 2). เสียชีวิต ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล หรือ 3). รับไว้สังเกตอาการหรือนอนรักษาในโรงพยาบาล สำนักกระบาดวิทยาได้รับข้อมูลปี พ.ศ. 2546 รอบ 6 เดือนแรก (1 มกราคม - 30 มิถุนายน) จึงได้วิเคราะห์กรณีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2545 ใน 23 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ เพื่ออธิบายลักษณะทางระบาดวิทยาของการบาดเจ็บและปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์

เด็กบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งมีจำนวนเพิ่มขึ้น จาก 3,599 เป็น 3,844 คน อัตราเพิ่มร้อยละ 6.8 กว่าครึ่งเป็นเด็กอายุ 10 – 14 ปี จำนวนเสียชีวิตก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 153 คน เป็น 172 คน อัตราเพิ่มร้อยละ 12.4 ในจำนวนนี้ 1 ใน 4 คนเสียชีวิตก่อนรับไว้รักษาในโรงพยาบาล ผู้บาดเจ็บร้อยละ 65.7 เป็นเพศชาย

ส่วนใหญ่เป็นผู้โดยสาร(ร้อยละ 47.5) ในขณะที่สัดส่วนเด็กที่เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะสูงถึงร้อยละ 38.4 เกิดเหตุในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์มากที่สุด (ร้อยละ 37.1) ในเดือนที่มีเทศกาลสำคัญ (มกราคม และ เมษายน) เป็นเดือนที่มีการบาดเจ็บสูงสุด